

1991. évi XLV. törvény

a mérésügyről

Az Országgyűlés a mérések hazai és nemzetközi egységességének és pontosságának biztosítása, a mérési - valamint ennek révén mind a kutatási és fejlesztési, mind a gyártási, mind a kereskedelmi - kultúra színvonalának emelése, továbbá a fejlett iparú országokkal kiépülő gazdasági kapcsolatok bővítésének, s ennek érdekében termékeink versenyképességének a minőségbiztosítás mérésügyi eszközei által is megalapozott elősegítése céljából az alábbi törvényt alkotja:

I. fejezet

Általános rendelkezések

A törvény hatálya

1. § E törvény hatálya a Magyar Köztársaság területén a mérésügyi szervezet tevékenységére, a mértékegységek használatára és a joghatással járó mérésekre terjed ki.

Mérésügy

2. § (1) A mérésügy a mérésekkel kapcsolatos tevékenységeknek az a része, amelyet a mérések hazai és nemzetközi egységességének és pontosságának biztosítása céljából a jog eszközeivel kell szabályozni, és amelynek ellátásáról az állam gondoskodik.

(2)-(3)

3. §

A mérésügyi szerv feladata

4. § (1) A mérések pontossága és egységessége érdekében a mérésügyi szerv a következő feladatokat látja el:

a) gondoskodik a törvényes mértékegységek használatára vonatkozó szabályozás előkészítéséről, az országos etalonokról, azok nemzetközi összehasonlításáról és hazai továbbszármaztatásáról, valamint az e feladatok ellátásához szükséges mérésügyi kutatásról és fejlesztésről;

b) hitelesítési előírásokat bocsát ki, részt vesz a mérésügyi szabványok és műszaki irányelvek kidolgozásában, ellátja a mérésügyi engedélyezési feladatokat, elvégzi a típusvizsgálatokat, a használati mérőeszközök hitelesítését, részt vesz a kalibráló laboratóriumok akkreditálásában, gondoskodik a kötelező hitelesítés alá tartozó mérőeszközök közösségi típusvizsgálatáról, hitelesítéséről és felügyeletéről, továbbá gondoskodik e törvény és a végrehajtására kiadott jogszabályok megtartásának ellenőrzéséről;

c) képviseli a Magyar Köztársaságot a mérésügyi nemzetközi szervezetekben és az Európai Unió mérésügyi szervezeteiben, együttműködik más államok mérésügyi szervezeteivel, gondoskodik a mérésügyi nemzetközi szerződésekből, valamint az Európai Unió mérésügyi szerződéseiből adódó feladatok végrehajtásáról.

(2)

II. fejezet

Mértékegységek

5. § (1) Minden olyan mennyiség értékének kifejezésére, melyre jogszabály törvényes mértékegységet állapít meg, ezt a mértékegységet kell használni. Az egyes fontosabb törvényes mértékegységeket e törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet határozza meg.

- (2) Törvényes mértékegységek:
- a) a Nemzetközi Mértékegység-rendszer (SI) mértékegységei,
  - b) az (1) bekezdés szerinti külön jogszabályban meghatározott, az SI-n kívüli mértékegységek,
  - c) az SI mértékegységeiből és az SI-n kívüli törvényes mértékegységekből képzett mértékegységek,
  - d) az a), b), c) pont alatti mértékegységeknek az (1) bekezdés szerinti külön jogszabályban meghatározott módon képzett többszörösei és törtrészei.
- (3) A törvényes mértékegységeken kívül más mértékegységek is használhatók:
- a) a külkereskedelmi kapcsolatokban,
  - b) nemzetközi megállapodások alapján,
  - c) a tudományos kutatásban.

III. fejezet

Joghatással járó mérés és eszközei

6. § (1) Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és/vagy jogi személyek jogát vagy jogi érdekeit érinti, különösen, ha a mérési eredményt mennyiség és/vagy minőség tanúsítására - a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására - vagy hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel; továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonvédelem területén.

(2) Joghatással járó mérést a mérési feladat elvégzésére alkalmas hiteles mérőeszközzel vagy használati etalonnal ellenőrzött mérőeszközzel kell végezni.

(3) Hiteles az a mérőeszköz

a) amelyet a mérésügyi szerv hitelesített,

b) amelynek külföldi hitelesítését a mérésügyi szerv első belföldi hitelesítésként elismerte.

(4) A közösségi típusvizsgálaton, közösségi első hitelesítésen vagy közösségi egyedi hitelesítésen az Európai Unió bármely tagországában megfelelt mérőeszköz e törvény és a végrehajtására kiadott rendeletek alkalmazásában hitelesnek minősül, és belföldi forgalomba hozatala után rá a hiteles mérőeszközökre vonatkozó jogkövetkezményeket kell alkalmazni, ideértve a belföldi időszakos és javítás utáni hitelesítési kötelezettséget is.

IV. fejezet

Kötelező hitelesítésű mérőeszközök

Hitelesítettési kötelezettség, felmentés

7. § (1) A hitelesítettési kötelezettség az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben felsorolt kötelező hitelesítésű használati mérőeszközökre (a továbbiakban: kötelező hitelesítésű mérőeszköz) vonatkozik.

(2) Kötelező hitelesítésű mérőeszköz csak érvényes hitelesítéssel forgalmazható, használható vagy tartható használatra kész állapotban.

(3) A kötelező hitelesítésű mérőeszköz hitelesítettéséről

a) a belföldi forgalombahozatal előtt (első hitelesítés) a belföldi forgalombahozónak,

b) javítás után (javítás utáni hitelesítés) a javítást végzőnek,

c) meghatározott időközönként (időszakos hitelesítés) a mérőeszköz tulajdonosának, illetve használójának kell gondoskodnia.

(4) A helyhez kötött mérőeszköz első hitelesítettése az üzembehelyező szerv (személy) feladata.

(5) Nem kötelező a mérőeszközök hitelesítettése, ha azok nem kerülnek belföldi forgalomba, valamint nem kötelező a magánszemélyek által háztartási célra használt mérőeszközök időszakos hitelesítettése.

(6) A mérésügyi szerv csak jogszabályban meghatározott esetekben adhat felmentést a hitelesítettési kötelezettség alól.

(7) A mérőeszközök sajátos használati körülményeire tekintettel a mérésügyi szerv - az általa meghatározott feltételek teljesülése esetén - feljogosíthat más szervet az időszakos javítás utáni mérőeszköz-minősítésre. A feljogosítás alapján végzett mérőeszköz-minősítés annak hitelesítését helyettesíti.

Hitelesítési engedély, típusvizsgálat

8. § (1) A kötelező hitelesítésű mérőeszközök hitelesítési engedély alapján hitelesíthetők. A hitelesítési engedélyt a mérésügyi szerv típusvizsgálat alapján adja ki.

- (2) A mérőeszköz hitelesítési engedély nélkül akkor hitelesíthető, ha
- az adott mérőeszközre vonatkozó jogszabály ezt kifejezetten megengedi, vagy
  - a mérőeszköz a 6. § (4) bekezdése alapján került hazai forgalomba.

(3) A mérésügyi szerv a hitelesítési engedély iránti kérelmet a kérelemnek a mérésügyi szervhez történt beérkezésétől számított 60 napon belül elbírálja.

(4) A hitelesítési engedély megszerzéséről a mérőeszköz belföldi forgalomba hozója, vagy ha ez nem állapítható meg egyértelműen, a mérőeszköz felhasználója tartozik gondoskodni.

(5) A hitelesítési engedéllyel rendelkező mérőeszköztípuson változtatást csak akkor lehet végrehajtani, ha a forgalombahozó előzetesen gondoskodott a hitelesítési engedély módosításáról.

9. § (1) A mérőeszköz típusvizsgálat célja annak elbírálása, hogy a mérőeszköztípus megfelel-e a vele szemben támasztott mérésügyi előírásoknak.

(2)

(3) Kötelező hitelesítésű mérőeszközök esetében a mérésügyi szerv felmentést adhat a típusvizsgálati kötelezettség alól.

(4) A hitelesítési engedélyt a mérésügyi szerv visszavonhatja, ha a mérőeszköztípus az engedélyezési okiratban foglaltaktól eltér, illetőleg a további hitelesítést vagy mérőeszközhasználatot újabb feltételekhez kötheti.

Hitelesítési eljárás

10. § (1) A mérőeszköz-hitelesítés célja annak elbírálása, hogy a mérőeszköz megfelel-e a vele szemben támasztott mérésügyi előírásoknak.

(2) A kötelező hitelesítésű mérőeszközök hitelesítése a hitelesítési előírásban és/vagy a hitelesítési engedélyben meghatározott mérésügyi vizsgálatból és a hitelesítés tanúsításából áll.

(3) A hitelesítés tényét a mérőeszközön elhelyezett törvényes tanúsító jel és/vagy hitelesítési bizonyítvány tanúsítja. A mérésügyi szerv által használt törvényes tanúsító jeleket és alkalmazásuk módját az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet tartalmazza.

(4) A kötelező hitelesítésű mérőeszközök mérésügyi követelményeit, a hitelesítés általános feltételeit és eljárási rendjét a mérésügyi szerv hitelesítési előírásban határozza meg.

V. fejezet

Akkreditálás

11. § A mérésügyi szerv a Nemzeti Akkreditáló Testülettel együttműködve - a nemzeti akkreditálásról szóló jogszabályok rendelkezéseivel összhangban - részt vesz a kalibráló és a vizsgáló laboratóriumok akkreditálásában.

VI. fejezet

Mérésügyi ellenőrzés és piacfelügyelet

12. § (1) A mérésügyi szerv jogosult a mérésügyi és egyéb, mérésügyi feladatkörbe utalt tevékenységet érintő jogszabályok megtartásának ellenőrzésére.

(2) A mérésügyi szerv ellenőrzésre feljogosított dolgozói a magánháztartás kivételével ellenőrzést végezhetnek mindenütt, ahol joghatással járó mérés végzésére szolgáló mérőeszközt használnak.

(3) A mérésügyi szerv a mérésügyi piacfelügyeleti jogkörében eljárva

a) a hitelesítési engedélyezési eljárásával biztosítja, hogy ne kerüljenek forgalomba,

b) más piacfelügyeleti hatóságokkal együttműködve elősegíti, hogy ne maradjanak a forgalomban

a fogyasztók jogi érdekeit sértő vagy veszélyeztető, kötelező hitelesítés körébe tartozó mérőeszközök.

VII. fejezet

Vegyes rendelkezések

Hitelesített mérőeszközök használata

13. § (1) A hitelesített mérőeszközt úgy kell üzemben tartani és használni, hogy rendeltetésszerű működése, a mérési eredmények pontos leolvasása biztosítva legyen.

(2) Ha a hitelesített mérőeszköz valamely méréstechnikai tulajdonsága a hitelesítés érvényének időtartamán belül megváltozik, vagy rendeltetésszerű működése kétségesse válik, a mérőeszköz használója köteles gondoskodni a mérőeszköz használaton kívül helyezéséről, javításáról és hitelesítéséről.

(3) A hitelesített mérőeszközt - az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy annak nincs a mérési eredményt befolyásoló hibája.

Mérésügyi díjak

14. § (1) A mérésügyi szolgáltatások igénybevételéért igazgatási jellegű szolgáltatási díjat kell fizetni.

(2) A mérésügyi díjkövetelés a gazdálkodó szervezettel szemben [Ptk. 685. § c) pont] azonnali beszedési megbízással érvényesíthető.

VIII. fejezet

Záró rendelkezések

15. § (1) Ez a törvény 1992. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e törvény hatálybalépéséig alkalmazott tanúsító jelek az időszakos hitelesítés érvényességi időtartamának lejártáig hatályosak.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány a mérésügyi szerv vagy szervek kijelölése, eljárása és az azzal összefüggő szabályok rendeletben történő megállapítására.

(4) Felhatalmazást kap a mérésügyi szerv irányítását ellátó miniszter, hogy a mérőeszközökre vonatkozó egyedi előírásokat tartalmazó szabályokat, a mérőedényként használt palackok forgalomba hozatalának feltételeit, illetve az előrecsomagolt iparcikkek és élelmiszerek megengedett tömeg- és térfogatmértékeit és az ellenőrzés módszereit rendeletben állapítsa meg.

(5) Felhatalmazást kap a mérésügyi szerv irányítását ellátó miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel és a közigazgatási informatikáért felelős miniszterrel egyetértésben a mérésügyi hatóság részére a mérésügyi eljárásért fizetendő díj - ideértve a jogorvoslati díjat is - mértékét, valamint a beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat, rendeletben állapítsa meg.